

ROMARSKA STRANI

Kaj pravzaprav je projekt NewPilgrimAge?

Ne veste? Gotovo ste že slišali zanj

Stran 3

KRATEK INTERVJU S SVETIM MARTINOM

Krajevni junak

Stran 2

Načrtovanje poti

Zemljevid evropske kulturne poti Via Sancti Martini in opis sodelovanja vseh partnerjev pri projektu NPA

Stran 6-7

OSNOVE VKLJUČEVANJA

SKUPNOSTI IN

SPOZNAVANJA KULTURNE DEDIŠČINEE

Za začetnike

Stran 4

OKUSI ROMARSKIH POTI

Večérni meni, osnovan na tradicionalni kulinariki iz Madžarske

Stran 12

INTERVJU S SVETIM MARTINOM

Pavel: Dragi sveti Martin, hvala, da ste prišli. Vaš obisk nam veliko pomeni!

Sveti Martin: Z veseljem, tako ali tako bi potoval tu mimo.

Pavel: Ali pogosto prihajate sem?

Sveti Martin: Da, kar pogosto, sicer pa redno hodim tudi drugam.

Pavel: S kom ste se na svoji poti že srečali? Več sto let ste imeli na voljo, da spoznate kar nekaj prijateljev.

Sveti Martin: Morda bi si mislili, da je v tako dolgem času mogoče spoznati prav vsakogar in da bi prej ali slej vsi lahko spoznali tudi mene. Vendar na žalost veliko ljudi še vedno živi z glavo zakopano v pesku.

Pavel: Vaša zapuščina povezuje ljudi po Evropi tudi po 1700 letih. Kaj pravite na to?

Sveti Martin: Prizadevanje za solidarnost in ljubezen do bližnjih je neskončno potovanje. V čast mi je, da se moje ime še vedno omenja v tem kontekstu.

Pavel: Kako pa kaj vaš odnos z gosmi? Ali vas njihova izdaja še vedno prizadene?

Sveti Martin: Že pred mnogimi leti smo zopet postali prijatelji. Tako dobro se razumemo, da v nasprotju s tradicijo gosi sploh ne jem več. Pravzaprav sem postal vegetarijanec.

Pavel: Imate mobilni telefon?

Sveti Martin: Ne, vendar ga ima nekaj mladih ljudi v naši skupnosti. Mislim, da je čudovito orodje, ki nam lahko pomaga pri učenju. Poleg tega sem videl nekaj posnetkov na TikToku in mislim, da so zelo zabavni.

Pavel: Katera martinova jed je vaša najljubša?

Sveti Martin: Vsekakor martinova gibanica.

V času projekta smo poskušali oživiti tradicijo in temeljne vrednote, po katerih je znan sv. Martin. To so zlasti solidarnost, vključevanje in sprejemanje vseh ljudi. Sv. Martin se je rodil v nekdanjem naselju Savaria (današnji Szombathely) okrog leta 316. Ko je dopolnil 15 let, se je pridružil vojski in bil poslan v Galijo. Tam je prisostvoval uničujočim posledicam vojne, zato se je odločil pomagati drugim. V tem času se mu je v sanjah razodel Jezus Kristus, kar ga je vodilo v njegovo spreobrnitev v katoliško vero. Svoje življenje je posvetil širjenju vere iz Galije v Italijo. V Toursu je bil posvečen za škofa, vendar je kljub temu živel preprosto življenje. Kamor je šel, tam so se dogajali čudeži. Mnogi so ga zelo vzljubili. Pokopan je v Toursu (397), kjer so na njegovem grobu postavili baziliko.

KAJ PRAVZAPRAV JE PROJEKT NEWPILGRIMAGE?

Projekt NewPilgrimAge združuje 7 projektnih partnerjev iz 4 držav iz srednje Evrope, kjer poteka Evropska kulturna pot sv. Martina (Via Sancti Martini). Projekt se je začel 1. junija 2017 in se je zaključil 31. maja 2020.

Skupno vodilo vseh partnerjev je bilo iskanje sozvočja s preteklostjo z namenom oživitve in okrepitev sodobnih vrednot za boljšo prihodnost. Prihodnost, ki jo bomo na temelju lokalnih vizij gradili projektne partnerji. Socialne vrednote, ki jih je v 4. stoletju posebej sv. Martin, so v 21. stoletju enako pomembne, kot so bile v preteklosti. V okviru projekta NewPilgrimAge smo poskušali znova interpretirati in oživiti njegovo kulturno dediščino, tako njene oprijemljive ostanke (cerkve, slike, skulpture) kot tudi nesnovni del, ki se je ohranil v naših spominih in navadah.

Sveti Martin, simbol solidarnosti, sodi med najbolj priljubljene svetnike v srednji Evropi s stotinami spomenikov in bogato nematerialno dediščino (kamor sodijo ljudske šege in navade ter legende). Vsi pomniki pripomorejo k ohranjanju spomina nanj. Partnerska mesta projekta NewPilgrimAge se nahajajo vzdolž Evropske kulturne poti sv. Martin Tourski. Partnerji smo združili moči z namenom oživitve kulturne dediščine in promocije skupnih evropskih vrednot solidarnosti in gostoljubnosti, ki sta obe tesno povezani z zapuščino sv. Martina. Mesta in kulturne organizacije iz štirih držav so pritegnile svoje občane, zlasti mlade in mlajša podjetja, da skupaj predlagajo in razvijejo nove ustvarjalne iniciative, ki bodo pozabljeno dediščino sv. Martina vnovič ovrednotile.

PARTNERJI

Szombathely, Madžarska | Dugo Selo, Hrvaška | Maribor, Slovenija | Albenga, Italija | Unpli Veneto, Italija | ZRC SAZU – Ljubljana, Slovenija | Mindspace – Budimpešta, Madžarska

BI RADI IZVEDELI VEČ?

O našem delu je bilo napisanih več kot 20 podrobnih gradiv. Prenesete si jih lahko z naše spletne strani:

www.interreg-central.eu/Content.Node/Downloads1.html

SE ŽELITE VKLJUČITI?

Pridružite se naši skupini na Facebooku na www.facebook.com/groups/newpilgrimage

OSNOVE VKLJUČEVANJA SKUPNOSTI IN KULTURNE DEDIŠČINE

V zadnjih letih je vključevanje skupnosti pogosto omenjena tema. Zakaj je tako zelo pomembna? Kaj pomeni angažirana skupnost?

Člani **skupnosti so vključeni le tedaj, ko imajo učinkovito vlogo** v procesu sprejemanja odločitev. S tem aktivno sodelujejo pri opredelitvi različnih nalog, iskanju rešitev in oblikovanju prioritet za ukrepe in rabo različnih virov. Leta 2003 je UNESCO sprejel Konvencijo o varovanju nesnovne kulturne dediščine za človeštvo. Ta poudarja zlasti razvojno vzdržnost, kar pomeni, da **lokalne skupnosti nenehno poustvarjajo nesnovno kulturno dediščino** kot odziv na okolje, svojo povezanost z naravo in zgodovinsko izkušnjo. S tem krepijo občutek skupne identitete in kontinuitete, kar omogoča spoštovanje kulturne raznolikosti in človeške ustvarjalnosti. V osnovi je konvencija priznala lokalne prebivalce kot prve soudeležence pri soustvarjanju nesnovne kulturne dediščine.

Ravno zato je **angažirana skupnost ključni faktor v procesu identifikacije, evidentiranja, varovanja, ohranjanja, spodbujanja in prenašanja nesnovne kulturne dediščine na mlajše generacije.**

Glede na odnos skupnosti do nesnovne kulturne dediščine in pomena, ki ji ga pripisujejo, bodo člani skupnosti slednjo ohranjali, vzdrževali in uporabljali za najrazličnejše namene (družbene, kulturne, izobraževalne, razvojne, ekonomske itd.).

Poleg zgoraj omenjenih priporočil, povezanih z vključevanjem skupnosti, je vredno omeniti tudi dejstvo, da proces sodelovanja omogoča, da lokalno prebivalstvo zaupa svoje ideje in pomislike. Četudi morda ne koncu ne bodo v celoti soglašali s sprejetimi odločitvami, bodo vsaj razumeli celoten proces njihovega sprejemanja. **Ljudem mora biti dana priložnost, da sodelujejo v javni razpravi** o temah, ki zadevajo varovanje in trajnostno uporabo nesnovne kulturne dediščine.

Skupina strokovnjakov

MINDSPACE (HU)

Mindspace je neprofitna organizacija s sedežem v Budimpešti, ki se osredotoča na urbanizem, revitalizacijo sosesk s pomočjo kulture in organiziranjem dogodkov. Projektu NewPilgrimAge so se pridružili kot komunikacijski partner in ponudnik znanja. Upravljali so notranje komunikacijske platforme in zunanjo komunikacijo v obliki dogodkov in publikacij. Mindspace si je prizadeval za pomoč partnerjem pri izmenjavi izkušenj in ponujal ustvarjalne ideje na področju vključevanja skupnosti in krepitve ozaveščenosti. Če bi radi izvedeli več o organizaciji Mindspace, obiščite njihovo stran na Facebooku ali njihovo spletno stran: www.mindspace.hu

ZRC SAZU (SI)

Glavna vloga ZRC SAZU znotraj projekta NewPilgrimAge je bila ozaveščanje med partnerji in njihovimi kulturnimi akterji o tem, kako naj poteka raziskovanje, interpretacija, vrednotenje, varovanje in trajnostna uporaba kulturne dediščine. Raziskovalci so pomagali partnerjem pri izzivih, povezanih s sodelovanjem z lokalnimi skupnostmi. Predstavili so jim možne načine uporabe praks, ki izvirajo iz dediščine, za krepitev vzdržnega razvoja. Raziskovalci so ravno tako analizirali druge študije primerov, da bi ugotovili, na kakšne načine je mogoče uporabiti dediščino na področju kulturne/ustvarjalne industrije. Če bi radi izvedeli več o ZRC SAZU in njihovem delovanju, obiščite njihovo stran na Facebooku ali spletno stran www.zrc-sazu.si

Mednarodno srečanje projektnih partnerjev je srečanje, ki je potekalo vsake pol leta in kjer so se predstavljali mejniki samega projekta. Srečanja so zajemala interaktivne delavnice za čim boljšo izmenjavo izkušenj in znanj. Organizirani so bili še študijski obiski in analitični pogovori. V teku projekta so partnerji dejansko stopili na skupni vlak.

UNPLI VENETO - REGIONALNI ODBOR ZDRUŽENJ PRO LOCO V BENEČIJI (ITALIJA)

Krovna organizacija zastopa preko 530 Pro Loco združenj iz pokrajine Benečija, ki prostovoljno prispevajo h krepitvi vrednosti regije. Tisoče prostovoljcev si prizadeva za ohranjanje kulturne in zgodovinske dediščine na svojem ozemlju za namene razvoja turizma. Tudi to območje je del Evropske kulturne poti sv. Martina Tourskega in vključuje številne spomenike in spomine, ki so posvečeni pomembnemu krščanskemu svetniku.

MESTO SZOMBATHELY (MADŽARSKA)

Szombathely je edino naselje na Madžarskem, ki je bilo v zadnjih 2000 let neprekinjeno naseljeno. Mesto in posamezne skupnosti si prizadevajo za zaščito te dragocene zapuščine. Sveti Martin se je leta 316 n. št. rodil prav v tem mestu (naselje se je v tem času imenovalo Savaria). Več let je živel drugje, nazadnje se je vrnil, da bi tu krstil svojo mater.

VIA SANCTI MARTINI

BUDAPEST

SZOMBATHELY

MARIBOR

LJUBJANA

DUGO SELO

VENETO

ALBENGA

MESTO ALBENGA (ITALIJA)

Mesto je znano po svoji kulturni dediščini in regionalnem naravnem rezervatu na otoku Gallinara. Mestna občina predano skrbi za ohranjanje bogate kulturne dediščine mesta, ki vključuje tudi otok. Le-ta se nahaja le 1,5 km od obale. Tu se je sv. Martin tudi za kratek čas ustavil, ko je potoval proti Franciji. Cilj občine je povezati lokalne muzeje, arheološka najdišča in dediščino mesta s temeljnimi vrednotami sv. Martina.

MESTO MARIBOR (SLOVENIJA)

Sv. Martin je na svoji poti obiskal mesto Maribor. V Mariboru najdemo najstarejšo trto na svetu. Stara trta je starejša od 400 let in simbolizira bogato vinsko kulturo Maribora, Štajerske in celotne Slovenije. Ker sv. Martina poznamo tudi po tem, da mošt spremeni v vino, ne bo veliko presenečenje, da ravno v Mariboru vsako leto 11. novembra poteka največje enodnevno javno martinovanje v Sloveniji.

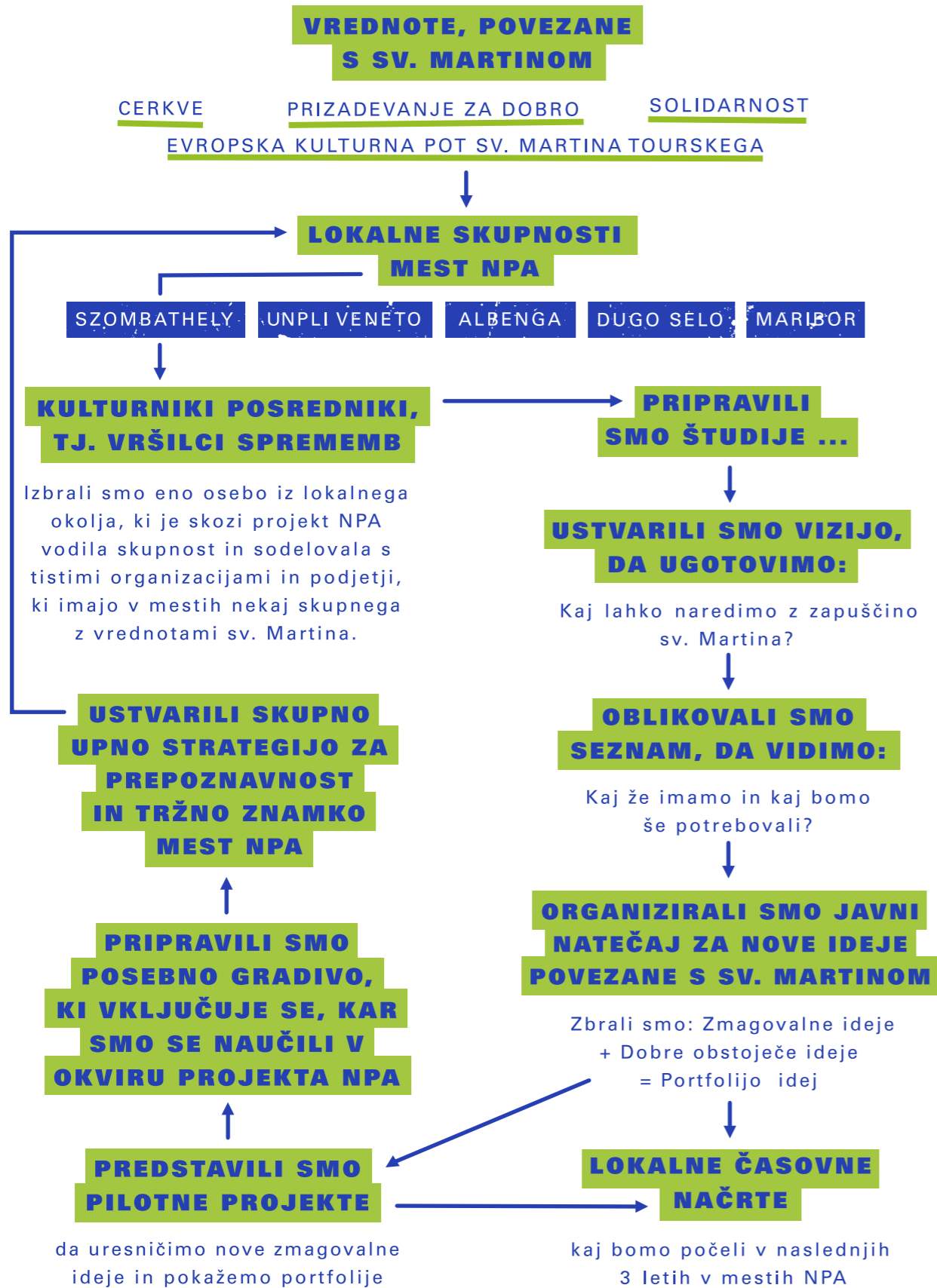

MESTO DUGO SELO (HRVAŠKA)

Staro zgodovinsko ime mesta je »Terra Sancti Martini«, kar v latinščini pomeni »Dežela sv. Martina«. Mesto si prizadeva za promocijo zapuščine sv. Martina in poskusno uvajanje pobud lokalne skupnosti. Sv. Martin je zavetnik mesta in župnijske cerkve. Cilj je oživitve vrednot, ki jih poseblja sv. Martin, kot so strpnost, ljubezen, pravičnost, solidarnost in požrtvovalnost.

KAKO JE TA PROJEKT DELOVAL

Kakšen je pomen teh specializiranih besedil?

Če ne vemo, kaj posamezne besede pomenijo, potem lahko projekt opišemo tudi v japonski kandži. Sledi kratek terminološki slovar za vse, ki vam projekt NewPilgrimAge še ni znan.

KULTURNI POSREDNIK ALI VRŠILEC SPREMEMB

Vršilci sprememb so ključni pobudniki pri procesu oživitve dediščine. Biti morajo pomembni in spoštovani člani skupnosti, imeti morajo vpliv na skupnost in sposobnost doseganja učinkov. Vršilec sprememb je sposoben prenesti cilje in glavno zamisel skupnosti v projekte, ki so življenjski in izvedljivi.

LOKALNA PLATFORMA ZAINTERESIRANIH DELEŽNIKOV

Lokalna platforma zainteresiranih deležnikov so srečanja lokalnih oblasti, strokovnjakov, nevladnih organizacij, predstavnikov civilne družbe in podjetij. Skupaj načrtujejo in razmišljajo o vzdržnem razvoju lokalne kulturne dediščine za obdobje 2-5 let v prihodnosti.

PRIMERJALNA ŠTUDIJA NA OBMOČJU EU

Zbiranje in ocena sodobnih dobrih praks na področju krepite vrednosti kulturne dediščine in uporabe inovativnih in participativnih pristopov s poudarkom na pobudah od spodaj navzgor znotraj ustvarjalnega/kulturnega sektorja in na področju tematskih poti.

NATEČAJ ZA IDEJE

Javni natečaj za javnost za pridobivanje ustvarjalnih idej s področja krepite vrednosti kulturne dediščine. Nagrajene ideje so bile vključene v lokalne kulturne portfolije. Zmagovalci so se udeležili Sejma idej, kjer so lahko predstavili svoje iniciative.

LOKALNA IZJAVA O VIZIJI

Lokalne vizije za sodelovanje, izpeljane iz transnacionalne vizije, ki so sledile lokalnemu upravljanju kulturne dediščine in vključevanju zainteresiranih deležnikov v lokalno skupnost. Vizije so bile podprte s strani organov odločanja ter predstavljene širšemu krogu poslušalcev.

TRANSNACIONALNA IZJAVA O VIZIJI

Skupni koncept, ki je vključeval temeljne vrednote mest NPA in skupno vizijo o tem, kako naj bi mesta uveljavljala nove razvojne okvirje in medsebojno sodelovanje.

ŠTUDIJA ZA SKUPNO PREPOZNAVNOST

Skupne strategije za izmenjavo informacij, oblikovanje mreže čezmejnega trženja in skupne blagovne znamke, usklajene s promocijskimi elementi iz lokalnega načrta.

LOKALNI NAČRT MEST NPA

Strateški dokument, ki določa cilje in ukrepe za vzdržljive programe vključevanja skupnosti v razvoj novih vrednot in potencialov kulturne dediščine v skladu z lokalno vizijo.

PILOTNE AKTIVNOSTI PRI PROJEKTU SO OMOGOČILE EKSPERIMENTIRANJE, TESTIRANJE IN REALIZACIJO ZMAGOVALNIH IDEJ PRIDOBLENIH NA JAVNEM NATEČAJU. V OKVIRU PROJEKTA NPA, SO SE PROJEKTI OSREDOTOČILI NA RAZVOJ KOMUNIKACIJSKIH IN INFORMACIJSKIH APLIKACIJ IN DRUGIH ORODIJ, NAMENJENIH ZA PROMOCIJO KULTURNIH PRODUKTOV IN STORITEV S PODROČJA DEDIŠČINE SV. MARTINA. Z NOVIMI TEHNOLOŠKIMI PRISTOPI SE JE SKUŠALO DOSEČI TUDI MLAJŠE GENERACIJE SODOBNE DIGITALNE DOBE.

ALBENGA

Pilotne akcije razvite v Občini Albenga, ki deluje v tesnem sodelovanju z lokalno skupnostjo, so imele dvojni namen: ozaveščanje lokalnih prebivalcev o zapuščini sv. Martina in izpostaviti povezave, ki jih je v preteklosti mesto imelo s tem svetnikom. Hkrati naj bi aktivnosti dodatno okrepile mesto kot kulturno in versko turistično destinacijo. Aktivnosti so tako zajele oblikovanje internetnega portala z opisom treh kulturnih poti in fizično romanje umetnika Sergija Giusta po poti sv. Martina od mesta Szombathely do Albenge (1200 km). Med potjo se je romar ustavil v različnih krajih in vzpostavil stike z učenci v Ajdovščini (Slovenija), Peschiera del Garda in Ogleju (Italija). Internetni portal, podprt s IKT orodji, obiskovalcem omogoča odkrivanje zgodovine Albenge in pomaga krepiti turizem v mestu. S pomočjo QR kod lahko turisti/obiskovalci poiščejo informacije o zgodovini in umetniški vrednosti spomenikov, ki sodijo med pomembno kulturno dediščino mesta. Multi-medijski center v Albengi ponuja vsebine o sv. Martinu in otoku Gallinara, ki žal javnosti ni dostopen. S pomočjo IKT storitev lahko obiskovalci kljub temu odkrivajo bogato naravno dediščino otoka in morja ter spoznavajo povezave med otokom in življenjem sv. Martina.

UNPLI VENETO

Pilotna aktivnost organizirana s strani Unpli Veneto je bila namenjena spodbujanju regionalnih deležnikov pri krepitvi vrednot snovne in nesnovne dediščine sv. Martina (zlasti s pomočjo mladih, lokalnih skupnosti in zainteresiranih v turizmu) in oblikovanju predpogojev za razvoj Evropske kulturne poti sv. Martina v pokrajini. V okviru teh aktivnosti je bila oblikovana trajna mreža lokalnih deležnikov na območju Benečije; gre za »Centre svetega Martina«, ki se v večini nahajajo v bližini obstoječe evropske poti in odpirajo nove možnosti za nadaljnji razvoj poti. V ta namen je bil v projektu razvit spletni portal (www.sanmartinoinveneto.it) in »Govoreči zemljevid sv. Martina v Benečiji«. Glavni cilji spletnega portala so bili zagotoviti državljanom možnost iskanja informacij o sv. Martinu. Govoreči zemljevid pa na edinstven, umetniški in razumljiv način predstavlja zgodbe in legende o bogati zapuščini sv. Martina v Benečiji.

MARIBOR

Doprinos pilotne akcije je digitalna platforma »Pot svetega Martina skozi Maribor«, ki vključuje mobilno aplikacijo z motivacijsko večpredstavnostno vsebino in omogoča ustvarjanje poti za posamezne ciljne skupine, kviz in spletno stran z dodatnimi informacijami. Mobilna aplikacija MariborTour zajema interaktivno predstavitev kulturne poti sv. Martina na območju Mestne občine Maribor in je obogatena s posameznimi turistično zanimivimi točkami. Interaktivni zemljevid vključuje najpomembnejše znamenitosti, trenutno gre za 49 različnih točk. Aplikacija beleži lokacijo uporabnika in telefon začne vibrirati, ko se približa pomembni znamenitosti. S klikanjem na točke na zemljevidu si uporabnik lahko ogleda opis in fotografije posameznih znamenitosti. Aplikacija vključuje kviz s 25 vprašanji o Stari trti. Aplikacija, spletna stran in kviz so trenutno na voljo v dveh jezikih (slovenščini in angleščini).

DUGO SELO

Pilotna akcija se je nanašala na oblikovanje virtualne razstave s programom obogatene resničnosti in kviza s QR kodami. Glavni cilj virtualne razstave je bil zagotoviti celovito virtualno učno platformo o različnih temah povezanih s sv. Martinom, ki bi bila namenjena različnim uporabnikom, zlasti pa mladim. Namenjena je za izobraževalne, razvedrilne in turistične namene, saj ponuja zabaven in celovit koncept za učenje o cerkvi sv. Martina, ki se navezuje na tri dimenzije (preteklost, sedanost in prihodnost). Kviz s QR kodo omogoča lažje premikanje po glavnih kulturnih točkah po mestu in inovativni način učenja o življenju sv. Martina, njegovih dobrih delih, tradiciji in navadah. Ciljni uporabniki so mladi občani naselja Dugo Selo in turisti.

SZOMBATHELY

Glavni namen pilotne akcije v Szombathelyju je bil ustvariti in testirati aplikacijo, ki bi ustrezala številnim zahtevam: bi bila zanesljiva, bi ponujala veljavne in zanesljive informacije o življenju sv. Martina in njegovi dediščini, bi bila izobraževalna in poskrbela za visoko kakovostno uporabniško izkušnjo. Aplikacija – »sv. Martin za otroke« predstavlja informacijsko in komunikacijsko orodje, ki izobražuje o snovni in nesnovni dediščini sv. Martina na razumljiv način, krepi lokalno identiteto in navdihuje uporabnike, da znamenitosti obišejo in si jih ogledajo v živo. Uporabnikom je na voljo v dveh jezikih (madžarščina in angleščina). Prvovrstno je namenjena otrokom starim med 4–6 let in med 7–11 let ter družinam. Vsebina je predstavljena v obliki igre na barvitom ozadju in upošteva dejstvo, da mlajša starostna skupina še ne zna brati. Domiselno orodje je pomembno tudi s tega vidika, da mesto Szombathely še nikoli ni imelo lastnega IKT orodja, kjer bi bile pregledno predstavljene splošne informacije o dediščini sv. Martina.

OKUSI ROMARSKE POTI

Se sprašujete, kaj boste imeli danes za večerjo? Imate srečo, saj vam prinašamo nekaj idej, navdih smo iskali pri sv. Martinu!

PREDJED

FOIE GRAS S KRUHOM IZ KISLEGA TESTA IN SOLATO IZ MLADE ŠPINAČE

Pašteto vsak pripravlja na svoj način, zato vas gotovo ne preseneča, da znamo specialiteto foie gras pripraviti na več različnih načinov. Lahko jo obogatimo s čebulo in začimbami, naša najboljša izbira pa je marinada s tokajem. En dan prej jetrca mariniramo v vinu Tokay aszú in dodamo nekaj začimb (najboljši sta sladka paprika in timijan), naslednji dan jih popečemo v pečici. Naslednji korak ostaja vedno enak: spasiramo s paličnim mešalnikom in postrežemo s toastom in solato. Naš predlog je kruh iz kislega testa in mlada špinača z nekaj kapljami olivnega olja.

SLADICA

KOSMULJEVA IN POMARANČNA TORTA

Ker lahko praznično pečenje postane zelo utrujajoče, priporočamo, da se držite enostavnih sladlic. Vzemite šest jajc in ločite beljake od rumenjakov, stepite beljake, dokler se ne tvorijo vršički. Rumenjacom dodajte šest jušnih žlic sladkorja, zmes mešajte, dokler ne postane kremasta in gladka. Obe zmesi previdno združite, da ne zmanjšate volumna beljakov, nato eno po eno dodajte šest jušnih žlic moke. Dodajte tudi nekaj kosmulj in lupino ene pomaranče. Pecite v pečici, ki ste jo predhodno segreti na 180 °C. Za konec prelijte vročo torto s pomarančnim sokom.

GLAVNA JED

PEČENA GOSKA S PIRE KROMPIRJEM IN RDEČIM ZELJEM

Za glavno jed mnogi izberejo pečeno gosko. Tako pri kračah kot tudi pri bedrih je pomembna lepo pečena, hrustljava skorja in rahlo meso. Najprej naredimo nekaj manjših zarez v kožo in meso mariniramo v rdečem vinu in balzamičnem kislu, za boljši okus dodamo čebulo, sol, poper, timijan, baziliko in rožmarin. Meso popečemo z vseh strani v ponvi, na koncu pečemo v pečici. Postrežemo s pire krompirjem z dodatkom pražene čebule, gosjo mastjo in kislim rdečim zeljem.

Ta revija je bila izdana ob podpori programa Interreg Central Europe Programme, ki ga financira Evropski sklad za regionalni razvoj.